

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат министрлігі

"Құрманғазы атындағы Қазақ
ұлттық консерваториясы" РММ

РГУ «Казахская национальная
консерватория имени Курмангазы»

Министерство культуры и
информации Республики Казахстан

05 желтоқсан 2024 ж.

күні

Алматы қ.

№ П-09-24

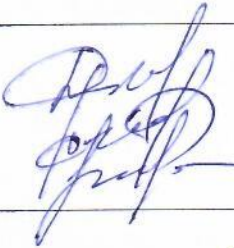
г. Алматы

Бекітемін
Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат министрлігі
«Құрманғазы атындағы Қазақ
ұлттық консерваториясы» РММ
Оқу және оқу-әдістемелік жұмыстар
жөніндегі проректор

Ә. Әбдірахман
«05» желтоқсан 2024 ж.

**«ҚАЗІРГІ ЗАМАНДАҒЫ ДИРИЖЕРЛІК ТЕХНИКАНЫҢ
НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ» педагогтардың біліктілігін арттыру курсының
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Құрастырушылар:			
«Дирижирлеу» кафедрасының		ө.ғ.магистрлері: Макеев Б.М.; Кадирбеков К.М.; Тохтарова Н. Д.	<u>05.12.2024 ж.</u>
Келісілді:			
«Дирижирлеу» кафедрасының менгерушісі		Берекешев Г.К.	<u>05.12.2024 ж.</u>
БЖЖҚББ бөлімінің бастығы		Баймуканова А.Н.	<u>05.12.2024 ж.</u>
Қызметі	Қолы	ТАӘ	Күні

«Қазіргі замандағы дирижерлік техниканың негізгі қағидалары»
педагогтардың біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы

1. Жалпы ережелер

Оқыту бағдарламасы «Қазіргі заманғы дирижерлік техника негіздерінің қағидалары» біліктілікті арттыру курсы (әрі қарай – Бағдарлама) «Хор дирижерлігі» мамандығы бойынша педагогтардың кәсіби біліктілігін арттыруға бағытталған, қосымша музыкалық және кәсіби техникалық білім беру ұйымдарын (музыкалық мектептер мен колледждер, мамандандырылған музыкалық мектептер) оқытуға арналған (әрі қарай – Тыңдаушылар).

Бағдарлама келесі негізгі ережелер мен талаптарды ескере отырып әзірленген:

- Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30 тамызда республикалық референдумда қабылданған Конституциясы;
- Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі «Білім туралы» Заңы №319-ІІІ;
- Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы «Педагог мәртебесі туралы» Заңы №293-VІ ЗРК;
- Қазақстан Республикасының 2023 жылғы 20 сәуірдегі «Әлеуметтік кодексі» №224-VІІ ЗРК;
- Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңы №410-V ЗРК;
- Қазақстан Республикасының 2023-2029 жылдарға арналған білім беру саласының дамуының Концепциясы, Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулысымен 2023 жылғы 28 наурызда №249 бекітілген;
- Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейін даму ұлттық жоспары, Қазақстан Республикасының Президенті Жарлығымен 2018 жылғы 15 ақпанда №636 бекітілген;
- Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы «Еңбек кодексі» №414-V ЗРК (2023 жылғы 19 сәуірге дейінгі өзгерістер мен толықтырулармен);
- 2021 жылғы 5 тамыздағы Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясының Жарғысы;
- Педагог кадрларды біліктілікті арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу ережелері, ҚР Білім және ғылым министрлігінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы №95 бұйрығы;
- Педагогтердің біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту ережелері, ҚР Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы №175 бұйрығы.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	2 БЕТ

«Қазіргі замандағы дирижерлік техника негіздерінің қағидалары» біліктілікті арттыру курсы бағдарламасы дирижерлік салада орындаушылардың кәсіби дағдыларын жетілдіруге бағытталған, музыкалық ұжымдармен тиімді жұмыс істеуге, дирижер-хормейстерлердің шығармашылық әлеуеті мен музыкалық ойлауын дамытуға арналған.

Бағдарламаның басты мақсаты — қазіргі заманғы дирижерлік техникаларды, әдістер мен тәсілдерді меңгеру, олар музыкантқа қазіргі хор репертуарын сәтті игеруге көмектеседі. Курс музыкалық шығармаларды көркемдік интерпретациялау дағдыларын, олардың мазмұндық талдауын және жеке орындаушылық идеяны жеткізуді дамытуға ықпал етеді.

Біліктілікті арттыру курсы барысында орындаушылар дирижерлік өнердің теориялық және практикалық мәселелерін қарастырады. Теориялық концепциялар дирижерлік әдістерге заманауи көзқарастарды, дирижерлік түрлерінің және формаларының жүйеленуін, дирижерлік техникалардың стильдік ерекшеліктерін талдауды, қолданылатын көркемдік құралдарды зерттеуді мақсат етеді. Практикалық аспектілер әртүрлі стильдер мен дәуірлердің шағын және ірі формаларындағы шығармалармен жұмыс істеуді, көркем бейнемен жұмыс істеуді, динамикамен, ым-ишара техникасымен және т.б. жұмыс жасауды қамтиды.

Оқыту бағдарламасы келесі принциптерге негізделген: жүйелілік, практикалық бағыттылық, креативтілік, интерактивтілік. Оқытудағы жүйелілік жаңа музыкалық шығармаларды мазмұн, форма және интерпретация жүйесінде меңгеруді білдіреді. Бағдарламаның креативтілігі музыкалық шығармаларды интерпретациялауда шығармашылық көзқарасқа ынталандырады және музыкант-тыңдаушының жеке стилін іздеуге ұмтылысын дамытуға бағытталған. Интерактивтілік орындаушылық шешімдерді талқылау мен талдауға қатысу мүмкіндігі арқылы қамтамасыз етіледі, мұнда әріптестерден кері байланыс алу мүмкіндігі бар.

Бағдарлама музыкалық оқу орындарының педагогтары (музыкалық мектептер, колледждер, училищелер, консерваториялар және университеттер) үшін және хор дирижерлігі саласында білімдері мен дағдыларын кеңейтуді мақсат тұтқан кәсіби музыкант-орындаушыларға арналған. Бұл бағдарлама білім алушылардың деңгейі мен сұраныстарына қарай оңай бейімделуі мүмкін.

Оқыту нәтижесінде дирижерлік жест техникасын жетілдіру мен кеңейту, қазіргі музыкалық шығармаларды талдай білу және орындау, орындаушылық концепцияларды жасау және музыкалық ұжымдармен тиімді жұмыс істеу дағдыларын игеру көзделеді. Біліктілікті арттыру курсы тыңдаушылар кәсіби қызметінде алған білімдерін тиімді қолдана алады, концерттік тәжірибеге қатыса отырып, дирижерліктегі жеке стилін ашады.

Бағдарламаның оқыту ерекшелігі – модульдік принцип. Әрбір модуль тыңдаушылардың оқу нәтижелерін практикалық сабақтар, әдістемелік баяндамалар мен ашық сабақтар арқылы көрсетуімен аяқталады. Бағдарлама аясында нақты

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	3 БЕТ

білім беру өнімдерін жасау оқу барысындағы прогресс пен нәтижелерді айқын көрсетуге мүмкіндік береді, бұл әріптестер арасында тәжірибе алмасуға және жақсы түсіністікке ықпал етеді.

Негізгі жұмыс бағыты – қосымша музыкалық және кәсіби техникалық білім беру ұйымдарының педагогтарының біліктілігін арттыру, 80 сағат көлемінде.

Бағдарлама бойынша оқытуды жүзеге асыратындар:

- Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясының «Дирижерлік» кафедрасының профессорлық-оқытушылық құрамы;
- бағдарлама авторлары мен әзірлеушілері.

Кафедраның тәжірибелі оқытушылары бөлісетін білімдер тыңдаушыларға кәсіби педагогикалық және концерттік-орындаушылық дайындығын жақсартуға көмектеседі.

2. ГЛОССАРИЙ

Бағдарламада 1 кестеде келтірілген негізгі ұғымдар мен терминдер қолданылады

1 кесте

Бағдарламада қолданылатын терминдер мен ұғымдар	Ұғымдар мен терминдердің анықтамасы
Екпінді ауфтакт	Дирижер екпінді көрсету мақсатында қолданатын ауфтакт. Қолды түсуру алдында кідірту арқылы жылдам замах жасаумен ерекшеленеді. Мұндай техникалық тәсіл орындаушыларда соққы алдында энергияның шоғырлануы сезімін тудырады, олардың назарын аударады және акцентті дұрыс орындауға көмектеседі.
Ішкі тактілі ауфтакт	Аралық ауфтакт секілді. Ерікті ықпал ету. 1. Дирижердың нақты дыбыстық нәтиже алу үшін саналы және табанды ұмтылысы. 2. Орындау кезінде өз қалауларын жүзеге асыра білу қабілеті. 3. Дирижердің негізгі қабілеттерінің бірі.
Қос ауфтакт	Қос сермеулі ауфтакт. Артық сермеу бастауыш дирижерлерде жиі болып тұрады, қол мен білек қозғалысты бастамас бұрын төменгі қалыпта дайын болып тұрған жағдайда.
Аралық ауфтакт	Дирижерлік такт бөліктерін біріктіретін ауфтакт. Бұл ауфтакт екі функцияны бір уақытта орындайды: ағымдағы бөлік пен келесі бөлікті (доля) орындауға

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	4 БЕТ

	дыбысына басшылық жасау және келесісін орындауға ықпал ету.
Бастапқы ауфтакт	Шығарма басында, бөлімінің басында, тоқтағаннан кейін немесе цезурадан кейін дирижерлік тактіні орындаудың ырғағы мен мінезін анықтайтын ауфтакт
Толық емес ауфтакт	тактінің толық емес дирижерлік бөлігіне ауфтакт – паузамен басталатын немесе толық ұзақтыққа ие емес бөлікке арналған.
Бұрылып жасалатын ауфтакт	Ауфтакт, негізгі элементтері (қолды сермеу, түсіру, қайтару) кері, аударылған күйде, «төңкерілген» түрде орындалатын ауфтакт. Аударылу дәрежесі оркестр немесе хордың реакциясына, сондай-ақ дирижердің тиюіне байланысты әртүрлі болуы мүмкін. Бұрылып жасалған ауфтакт XX-XXI ғасыр дирижерлерінде кең таралған. Ол жиі жеңіл, әуенді музыкада көркемдік тәсіл ретінде қолданылады. Мысалы, вальсті дирижерлеген кезде бұрылып жасалған ауфтакт әлдеқайда тиімді.
Толық ауфтакт	Толық дирижерлік тактінің бөлігіне арналған ауфтакт - толық ұзақтығы бар немесе басында пауза жоқ бөлік
Типтік ауфтакт	1. Белгілі бір типке жататын ауфтакт, яғни белгілі бір ауфтакттар тобының сипаттамалық ерекшеліктеріне ие. 2. Дирижер белгілі бір жағдайда қолданылатын Стандартты ауфтакт. Қазіргі заманғы дирижерлік теория бойынша оқу әдебиеттерінде типтік ауфтактар сипатталған, мысалы: И. Мусин, «Дирижерлік техника», Санкт-Петербург, 1995. Мұндай ауфтактарға мыналар жатады: бастапқы, междольный, акценттелген (кешіктірілген), бұрылып жасалған, толық және толық емес ауфтактар және басқа да көптеген ауфтактар. Бұл ауфтакттармен жұмыс жасау оқу орындарындағы дирижерлік сыныптарда жас дирижерлердің шығармашылық тұрғыда өсуі үшін қажетті негіз қалыптастырады.
Көмектес техника	Қолданбалы атау қарапайым дирижерлік қимылдар үшін, олар ноталық құрылымын көрсетеді. Мұндай қимылдарға келесілер жатады: тактілеу, дауыстардың кірісін көрсету, дыбысты өшіру, ферматаны көрсету,

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	5 БЕТ

	паузаларды көрсету, бос тактілерды көрсету.
Көркемдік мазмұнды жеткізетін техника	партитурадағы дауыстардың дыбыстық сипаттарын көрсететін күрделі дирижерлік қимылдардың шартты атауы. Бұған келесі қимылдар жатады: динамикалық өзгерістерді, екпіндерді, штрихтарды, артикуляцияны, фразировканы, дыбыс шығарудың интенсивтілігін көрсету.
Дирижерлік техника	Дирижердың орындап жатқан музыканы қолдарының қимылдары арқылы тікелей қайталауы
Дирижерлік техника	Дирижердің орындаушыларға өзінің ішкі музыкалық бейнелерін жеткізу үшін қажетті арнайы дағдылардың күрделі кешені. Дирижер өз қолындағы дирижерлік аппарат арқылы орындаушыларға әсер ете отырып, оларға музыкалық бейнені сезінуге ұмтылады. Мұнда дирижердың ішкі музыкалық бейнелерінің және оның бұлшықет сезімінің байланыс деңгейі ерекше маңызды. Дирижерлік техниканы шартты түрде 3 деңгейге бөлуге болады: көмекші техника, көркемдік техника және бейнелі-көркемдік техника. Бұл үш деңгей бір-біріне тәуелді: әрбір күрделі тәсіл қарапайым тәсілдерге негізделеді. Мысалы, бейнелі-көркемдік техника тек көмекші және көркемдік техникалардың негізінде қолданылады.
Дирижерлеу	Музыкалық ұжымның орындау өнерін басқару өнері. Қазіргі дирижерлік теория тұрғысынан алғанда, бұл өнердің мәні дирижердың ішкі музыкалық бейнелерін орындаушыларға жеткізу үдерісінің күрделілігінде, оларды эмоциялық дирижерлік қимылдармен әсерлеп басқаруда жатыр.
Метроном	(Грекше «мера» және «заң» сөздерінен) музыкалық шығарманың дәл темпін орнату үшін қолданылатын тактыларды уақыт бойынша есептейтін құрал
Камертон	ортадан бүгілген және бүгілетін жерінен металл таяқшаға бекітілген, ұштары еркін тербеліп, соққан кезде дәл бапталған дыбыс шығаратын және музыкалық аспаптарды баптау кезінде биіктіктің эталоны ретінде қызмет ететін құрал. «Ля» дыбысының тербеліс жиілігі 440-445 Гц аралығында
Ішкі музыкалық есту	Ішкі музыкалық есту — бұл музыкалық есте сақтау арқылы музыканың дыбысын «ішінде» қайта шығара

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	6 БЕТ

	алу қабілеті және музыкалық интонациялармен тембрлік, темпоритмикалық әртүрлілікте еркін жұмыс істей алу. Ішкі музыкалық естудің тереңдігі музыканттың дарынына байланысты. Ішкі музыкалық есту дирижерлік естудің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады.
Дирижерлік интерпретация	(Латыннан «interpretato» — түсіндіру, ұғындыру) — дирижерлік өнер құралдары арқылы партитураның ноталық жазбасының мағынасын ашу. Музыкалық өнерде кез келген (қиялдағы немесе нақты) ноталық мәтіннің дыбысталуы интерпретация деп есептеледі. Дегенмен, ноталық мәтінді формальды (дәл) қайта өндіру мен шығармашылық орындау, шығармашылық интерпретацияны ажырату керек. Дирижерлік шығармашылық интерпретация орындап жатқан музыкаға жеке көзқарасты білдіруді, дирижердің автордың ойының өз концепциясының болуын талап етеді. Ноталық жазбада композитордың шығарманы жазу кезінде елестеткен музыкасының барлық дыбыстық реңктерін толық беруге болмайтыны белгілі. Партитурамен жұмыс істей отырып, дирижер композитордың орнына өзіне өзін елестетуге тырысуы керек. Бұл үшін оған композитордың өмірбаяны мен шығармашылық сипаттамасы, нақты тарихи дәуір мен белгілі бір елдегі музыкалық орындаушылық дәстүрлері мен жағдайлары туралы білімдер пайдалы болуы мүмкін. Бұл дирижерге композитордың идеясын толық түсініп, шығарманың интерпретациясына сенімді нұсқаны табуға мүмкіндік береді. Дирижер-интерпретатордың жұмысы белгілі бір мағынада композитордың кері тәртіптегі еңбегі: соңғы партитурадан бастап бастапқы музыкалық бейнелі ойларға дейін.
Дирижерлік қабілеттер	Ішкі музыкалық бейнелерді орындаушыларға дирижерлеу кезінде жеткізу үшін қажетті дағдылар кешені. Негізгі дирижерлік қабілеттер төртке бөлінеді: а) дирижерлік есту; б) музыкалық-эмоционалды сезімталдық; в) көркемдік қозғалыстар жасау қабілеті; г) орындаушыларға ерікті әсер ету қабілеті. Дирижерлік аппарат — дирижерлеу кезінде орындаушыларға ерікті әсер ету үшін қажетті есту,

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	7 БЕТ

	эмоционалдық және қозғалыс дағдыларының кешені. Мұнда осы қабілеттердің өзара байланысының тереңдігі өте маңызды.
Дирижерлік қимыл	Дирижердің қол, дене немесе бас қимылдары, сондай-ақ оның мимикасы, орындаушыларға нақты музыкалық бейнені жеткізеді. Дирижерлік метр (грекше metron — өлшем) — тактідегі дирижерлік есептегіш бөлшектердің саны. Дирижерлік метр ноталық жазбаның такт өлшеміне сәйкес келмеуі мүмкін. Мысалы, 4/4 өлшемді такт ноталық жазбада екі немесе сегіз дирижерлік бөлшекке ие болуы мүмкін, бұл темпке, музыканың дыбыстық сипатына және дирижердың жеке музыкалық бейнелік ойлары мен қозғалыс сезімдеріне байланысты. Дирижерлеу процесінде дирижерлік метр әрқашан сәйкес такт схемасында көрсетіледі.
Дирижерлік есту	Дирижерлік есту — партитураның көпқабатты дыбыстық түстерін «ішкі сезімде» де, орындау кезінде де айқын есту қабілеті. Бұл әмбебап музыкалық есту, ол мелодиялық, гармониялық, тембрлік және ішкі есту сияқты негізгі сипаттамаларды қамтиды. Бұл есту түрі дыбыстық қабылдаудың кеңдігінен ерекшеленеді, оркестрдің дауыстарының дыбыс балансына бақылау жасау қабілетіне ие. Дирижерлік естудің тереңдігі дирижердың табиғи дарынына және оның музыкалық тәрбиелеу әдістемесіне байланысты.
Мануалды техника	Метрикалық ұйымдастыру — музыкадағы ырғақтық бірліктің үйлесімі.
Бұлшықет жады	адамның қандай да бір әрекеттерді орындау барысында қозғалыс сезімдерін есте сақтау қабілеті. Мұндай қозғалыс сезімдерін қайта жаңғырту әртүрлі жолдармен мүмкін болады, мысалы, сол кездердегі қоршаған орта мен өз әрекеттері туралы еске түсіру арқылы. Бұлшықет жадын пайдалану механизмі театр өнерінде, әсіресе атақты режиссер К.С. Станиславскийдің шығармашылығында кеңінен қолданылған. Оның актерге бағытталған «көзіңізге елестетіңіз...» деген сөзі дирижерлік өнерде де қолданылуы мүмкін, мысалы, көркемдік-выразивтік техника кезінде белгілі бір тәсілді орындағанда.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	8 БЕТ

	Мысалы, sp көрсету үшін өткен шақта қорқып қалған кездегі сезімдерді еске түсіруге болады, ал орындаушыларға жеңісті финалдық кульминация кезінде әсер ету үшін қуанышқа толы естеліктер пайдалы болуы мүмкін.
Бұлшықеттік сезім	бұл біздің денеміздің кез келген қимылымен бірге жүретін сезімдер жиынтығы. Дамыған бұлшықет сезімі дирижердің өзінің қозғалыс аппаратына еркін бақылау жасауына, сондай-ақ музыка темпі мен ритмін өткір сезінуіне көмектеседі. Бұлшықет сезімін тәрбиелеу — дирижерлік педагогиканың ең маңызды міндеттерінің бірі.
Көркем-образды техника	дирижерлік бейнелілікті нақтылайтын күрделі қимылдардың шартты атауы. Мұндай қимылдар әрқашан жеке, дирижердің музыкалық бейненің ішкі сезімін тікелей көрсетіп, эмоциялардың айқын көрінісімен бірге жүреді.
Партитура	Белгілі бір оркестрдің, хордың немесе ансамбльдің барлық дауыстарының дәл ноталық жазбасының жүйесі.
Дирижерлік аппараттың қойылымы	Ұзақ уақытқа созылатын процесс, дирижерде арнайы есту, эмоционалдық, қозғалыс сезімдерін қалыптастыру және оларды байланыстыру, өзінің музыкалық бейнелерін орындаушыларға еркін жеткізу мақсатында. Ритмді қайтым — дирижерлік техникалық әдіс, белгілі бір дирижерлік тактінің ритмдік құрылымын бейнелейді. Негізгі түрлері мыналар: а) дуольді ритмді беріліс; б) триольді ритмді қайтарым.
Тактілеу схемасы	Дирижердің қолының такт ішінде жүйелі қозғалысын шамамен көрсететін сызба, сурет. Дирижерлік есептің бөліктерінің санына байланысты түрлі такт жүргізу схемалары бар: «біреуіне», «екеуіне», «үшеуіне», «төртеуіне» және т.б. Қазіргі дирижерлік теорияда такт жүргізу кезіндегі қолдың қозғалысы доға тәрізді қозғалыстарға негізделген, олардың негізі бір деңгейде орналасады.
Такт	Музыкалық шығарманың екі жақтан вертикалды сызықпен шектелген бөлігі. Такт бірден он екіге дейін және одан да көп бөлшектерді қамтуы мүмкін. Партитураны такттарға бөлу ноталарды жазу мен оқу

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	9 БЕТ

	үшін ыңғайлы болу мақсатында қолданылады. Такттық жазба партитурасы дирижерлік такт жүргізу схемаларының пайда болуына себеп болады.
Тактілеу	Дирижерлік есептің бөліктерінің қозғалысымен белгілі бір темпте және белгілі бір схемамен белгіленуі, дирижерлік метрге байланысты. Такт жүргізуді көмекші техника әдістеріне жатқызуға болады. Дирижерлеу процесінде такт жүргізудің элементтері ерікті және еріксіз, сандық және сапалық, функционалды және интонациялық түрде өзгеріп, белгілі бір көркемдік қасиеттерді иеленеді.
Эмоция	(франц. emotion – толқу, қозу) – дирижердың ішкі музыкалық-образды елестетулері мен сезімдерінің сыртқы көрінісі. Көздің көрінісі, бет әлпеті, сол қолдың тән қимылы, дирижердың дене және бас қимылы әрқашан оның жан дүниесінің белгілі бір күйін көрсетеді. Дирижердің эмоциялық тілі орындаушыларға түсінікті, егер ол нақты музыкалық образдың және дирижерлік өнердің шеңберінен шықпаса. Эмоция – дирижердің орындаушыларға әсер етуінің маңызды және кейде жалғыз құралы.
Эмоционалды жады	Адам организмінің бір рет бастан өткерген сезімдерді есте сақтау қабілеті. Бұл сезімдерді туындатқан оқиғалар туралы естеліктер дирижерге көркем-образды техника әдістерін орындау кезінде қажетті жан-дүниелік және эмоциялық күйді қалыптастыруға, сондай-ақ орындаушыларға әсер етуін неғұрлым әсерлі етуге көмектеседі.
Шығарма мазмұны	Шығарма негізіне алынған идеялар мен қағидалар
Ауфтакт	орындалатын тактінің әрбір өлшемінің сәтін алдын ала көрсететін жест, уақыт бойынша белгілі бір өлшемнің ұзақтығына тең болатын қозғалыс. Неміс тілінен аударғанда: auf – жоғары, taktus – түйісу.
Ауфтактінің ұзақтық мерзімі	Ауфтакт бір дирижерлік есеп бірлігіне тең болатын уақыттық ұзақтыққа ие. Ауфтакт бес негізгі сипаттаманы қамтиды: - Бірлескен әрекет тыныс алу; - Темпті анықтау; - Динамика; - Дыбыс сипаты;

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	10 БЕТ

	- Көркем нақтылық; Ауфтакт үш элементтен тұрады: замах, құлау, қайта беру. Ауфтакттарда дирижердің қабілет деңгейі, оның темпераменті, сол сәттегі көңіл күйі өздігінен көрініс табады.
Сермеу	1.Дирижердың қолын түсірудің алдында. 2.Ауфтакттың бірінші және маңызды элементі, ол көбінесе кейінгі дирижерлік такт бөлігінің дыбыстық сипатын анықтайды.
Қолды түсіру	1.Дирижердың қолының қозғалысы замахтан кейін. 2.Ауфтакттың екінші элементі. 3. Ауфтакттың үшінші элементі.
Қайтарым	1.Дирижердың қолының қозғалысы дирижерлік такттың басын көрсетуден кейін. 2.Ауфтакттың үшінші элементі.
Репертуар	Музыкалық шығармалардың жиынтығы, оларды нақты орындаушы мен шығармашылық ұжым концерттерде орындау үшін (концерттік репертуар) немесе оқу және педагогикалық мақсатта зерттеу үшін (оқу-педагогикалық репертуар).
Орындаушылық	музыканттар, әншілер, орындаушылардың қызметі.
Инновациялар	процестердің тиімділігін арттыруды және (немесе) өнімнің сапасын жақсартуды қамтамасыз ететін қолданысқа енгізілген немесе енгізілетін жаңалық
Педагогикалық қағидалар	Педагогикалық заңдылықтарға негізделген және педагогикалық міндеттерді шешу стратегиясын сипаттайтын нормативтік ереже
Музицирование	Бұл сөз «музыкамен айналысу» дегенді білдіреді. Кең мағынада бұл музыкалық аспапта ойнауды білдіреді, ал камералық мағынада- үй жағдайында музыка орындауды білдіреді.
Педагогтардың біліктілігін арттыру	кәсіби білім алу формасы, жаңа білім мен дағдыларды меңгеруге, сондай-ақ бұрын алынған кәсіби білімдер, дағдылар, машықтар мен құзыреттерді қолдауға, кеңейтуге, тереңдетуге және жетілдіруге мүмкіндік беретін, оқытудың және білім берудің сапасын

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	11 БЕТ

	арттыруға бағытталған.
Білім алушы	Біліктілікті арттыру курсынан өтіп жатқан тұлға
Посткурстық сүйемелдеу	Педагогтың кәсіби құзыреттілігін дамытуға бағытталған шаралар жүйесі, ол курстан кейінгі қызметінің үздіксіз мониторингін жүргізу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы жүзеге асырылады

3. «Қазіргі замандағы дирижерлік техника негіздерінің қағидалары» Бағдарламасының тақырыбы

Курс тақырыбы жоғары сұранысқа ие және дирижерлік білім беру мен орындаушылық іс-әрекетінің теориясы мен практикасының кең аясын қамтиды. Біліктілікті арттыру курстарының тақырыбын таңдау дирижер-хормейстерлерді даярлау мен тәрбиелеудің сапа талаптарымен анықталады.

Бағдарламаның тақырыптары:

- Дирижерлік техника дағдылары;
- Партитурамен жеке жұмыс дағдылары;
- Хормен жеке жұмыс дағдылары;
- Дирижерлік-хоровое орындаушылық тәжірибе;
- Хормен жұмыс істеуге арналған әдістемелік әдебиеттің тарихи шолуы;
- Дирижерлік техника мен арнайы музыкалық білім беру оқу орындарында оқыту әдістемесі бойынша кәсіби оқу құралдары.

Қазіргі дирижерлік техника тек ұжымдарды басқаруды ғана емес, сонымен қатар көркемдік бейнелеудің маңызды факторы ретінде қарастырылады. Қазіргі дирижер-хормейстер кәсіби музыкалық интерпретацияны басқарудың әдістерін меңгеріп, түрлі стильдік және жанрлық талаптарға бейімделу қабілетіне ие болуы керек.

Бұл білім беру бағдарламасының жаңалығы оның дирижерлік өнерді зерттеуге жүйелік және инновациялық тәсілдемесінде, мануальды техниканың дәстүрлі негіздерін қазіргі заманғы әдіс-тәсілдермен біріктіруде жатыр. Курс жүйелік тәсілге негізделген, бұл партитураларды талдау, жесттік техника және музыкалық шығарманы интерпретациялау әрекеттерін біртұтас процесс ретінде біріктіруге мүмкіндік береді. Тыңдаушылар түрлі формалар мен стильдердегі шығармалармен жұмыс істеудің ерекшеліктерін, қазіргі жанрларға акцент жасап, мультимедиялық тәсілдерді қолдануды үйренеді. Кіші және үлкен формалармен жұмыс, жанрлық ерекшеліктер мен стильдік айырмашылықтарды диагностикалау, сондай-ақ дирижерлік шығармашылық құралдарымен танысу – бұл біліктілікті арттыру курсының музыкалық практиканың әртүрлі критерийлеріне бейімделген

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	12 БЕТ

және әмбебап етеді. Жаңалықтың бір компоненті – дирижердің эмоционалды көркемдік өрнегін жетілдіруге, оның коммуникативтік және көшбасшылық қасиеттерін дамытуға бағытталған әдістемелерді қолдану. Штрихтардың, темптің, дыбыстаудың және ритмнің көркемділігі мәселелеріне ерекше көңіл бөлінеді, бұл дирижер-хормейстерлерге композитордың көркемдік ойларын дәл жеткізуге мүмкіндік береді.

Курс практикалық бағыттылығы интерактивті оқыту әдістерін және әртүрлі сабақ формаларын қолдану арқылы жүзеге асырылады: шеберлік сыныптары, концерттік қойылымдарды талдау, әртүрлі ұжымдармен репетициялық форматта жұмыс істеу, консерваторияның жетекші профессорларының сабақтарын бақылау және т.б.

Бағдарламаның негізгі мазмұны 2 кестеде келтірілген

2 кесте

Бағдарлама компоненттері мен модульдері	Бағдарлама компоненттері мен модульдерінің сипаттары
Диагностикалық тестілеу	Оқытылған тақырыптар бойынша құзіреттіліктің бастауыш деңгейіне баға беру
1 модуль. Қазіргі дирижерлік өнердегі принциптер, әртүрлі техникалардың практикалық дағдылары, шығарма формалары мен мазмұны.	1.1 Дирижердің педагогикалық қызметінің ерекшеліктері
	1.2 Педагогикалық шеберлікті арттыру
	1.3 Шығармалардың техникасы, интерпретациясы, түрі мен мазмұнының ерекшеліктері
2 модуль. Дирижерлеу түрлері мен формаларын жалпы жүйелендіру.	2.1 Музыкалық жад — музыканттың шығармашылық дамуының маңызды құрамдас бөлігі ретінде
	2.2 Дирижерлік техникамен жұмыс. Асappella орындауда техникалық қиындықтарды жеңу
	2.3 Хор музыкасын орындаушылардың интерпретациясы
3 модуль. Дирижерлеудегі техникалық	3.1 Үлкен формадағы шығармалармен жұмыс (Опера, Кантата, Симфония).
	3.2 Шығармашылық қиялды дамыту – шығарманың

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	13 БЕТ

айырмашылықтар: жанрдың негізгі түрлерін талдау, әр түрлі стильдер мен дәуірлердің шағын және үлкен формадағы шығармаларымен жұмыс істеу, көркем образбен жұмыс	көркем бейнесімен жұмыс жасаудағы бір кезең.
	3.3 Арнайы музыкалық мектептердің орта сыныптарында хор миниатюраларымен жұмыс.
	3.4 Колледж студенттерінің репертуарындағы ірі форма.
	3.5 Дирижерлік негіздер мен дағдыларды тәрбиелеу. Өртүрлі стильдердегі музыкалық туындылардағы көркемдік мағына.
4 модуль. Дирижерлік техникалардың стильдік ерекшеліктерін талдау, өртүрлі стильде қолданылатын көркемдік құралдарды ескере отырып; мәселелер: көркемдік мәнерлілік, штрихтар, темп, ритм, дыбыс шығару.	4.1 Мұзыкалық шығармамен жұмыс істеудің негізгі кезеңдері, оны шартты түрде кезеңдерге бөлу.
	4.2 Шығарманың орындаушылық және әдістемелік талдауы
	4.3 Штрихтар, олардың көркемдік ерекшеліктері.
	4.4 Білім алушыларда қозғалыс-техникалық дағдыларды қалыптастыру және дамыту. Дирижер аппаратының еркіндігі мәселесі
5 модуль. Шығармалардың редакцияларын зерттеу. Репертуарды таңдау бойынша кейбір мәселелер.	5.1 Теориялық аспектілер және шығармаларды салыстырмалы талдау
	5.2 Музыкалық шығарманың редакциясы автордың мәтінін түсіндірудің (интерпретацияның) ерекше түрі ретінде
	5.3 Оқушылар, колледж студенттері және дирижердің концерттік қызметі үшін репертуарды таңдау принциптері. Оқу және концерттік репертуарлардың айырмашылығы.
Қорытынды тестілеу	Бағдарламаның мазмұнын меңгерудің қорытынды деңгейіне баға беру

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері.

БЖ курсының негізгі мақсаты: тыңдаушылардың тиісті пән бойынша білімдерін тереңдету, оқытушылардың кәсіби және педагогикалық шеберлігін арттыру, оқыту әдістемелері мен инновациялық технологияларды дамыту және

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	14 БЕТ

кәсіби білім беру сапасын жетілдіру негізінде мамандарды даярлаудың сапасын жақсарту.

Негізгі міндеттері:

- біліктілік деңгейіне қойылатын талаптардың артуы және кәсіби міндеттерді шешудің заманауи әдістерін меңгеру қажеттілігіне байланысты педагогикалық кадрлардың теориялық және практикалық білімдерін жаңарту және тереңдету,;
- оқытушылардың педагогикалық және кәсіби шеберлігін арттыру, олардың жаңа кәсіби құзыреттіліктерді игеруі;
- оқытудың әдістемелерін жинақтау және әзірлеу, кәсіби міндеттерді шешудің заманауи тәсілдерін меңгеру, педагогикалық және орындаушылық идеяларды жүзеге асырудың жаңа әдістерін меңгеру және осы негізде білім сапасын жетілдіру;
- отандық музыкалық білім беру жүйесінде кешенді тәсілдің рөлін күшейту, оның қазіргі заманғы музыкалық өнер мен білім берудің жетекші бағыттарымен өзара әрекеттесу.

БЖ курсының бағдарламасынан **күтілетін нәтижелері** – концерттік және оқу-орындаушылық репертуарды кеңейту, дирижерлік оқыту мәселелері бойынша әдістемелік және ғылыми әдебиетті зерттеу, теориялық білімдерді іс жүзінде жүзеге асыру, курстар барысында алынған орындаушылық дағдыларды көрсету мүмкіндігі.

- XX және XXI ғасырларда пайда болған жаңа композициялық техника – додекафония, сонорика, алеаторика, политоналдылық, микрополифония және басқа да әдістер орындау техникасына әсер етті. Қазіргі заманғы хор шығармаларының осы қиындықтары хор дирижерлері алдында күрделі өнер және техникалық міндеттер қойып, жаңа орындаушылық тәсілдерді меңгеруді, заманауи шығарма драматургиясы мен музыкалық мәнін түсінуді талап етеді.
- Репертуарды дұрыс қалыптастыру – хор жетекшісінің басты міндеті және басқарған ұжымының табысының кепілі. Негізгі қағида – максималды контрасттар: форма, жанрлар, дыбыс жүргізу әдістері, бейнелі мазмұн, стиль.

5. Бағдарлама құрылымы және мазмұны

Оқу процесі Бағдарламаның оқу-тематикалық жоспарына сәйкес ұйымдастырылады.

Білім беру ұйымының талаптары мен оқытушылардың қажеттіліктеріне байланысты оқу-тематикалық жоспарға өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін, соның ішінде тыңдаушылардың бастапқы сауалнамасының нәтижелері бойынша. Оқытушылардың қажеттіліктеріне сәйкес, бағдарламаны игеруге бөлінген оқу уақытын сақтай отырып, бағдарлама мазмұны кейбір модульдер үшін өзгертілуі мүмкін.

Оқу процесі Бағдарлама жоспарына сәйкес 3 және 4 кестелерде көрсетілген.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	15 БЕТ

Бағдарлама жоспары (80 сағат – оффлайн оқыту)

3 кесте

№	Сабақ тематикасы	Күндізгі оқыту, 80 сағат				Барлығы
		Теориялық сабақтар	Практикалық сабақтар	Жұмысын қорғау	Тестілеу	
	Диагностикалық тестілеу				1	1
	1 Модуль. Қазіргі дирижерлік өнердегі принциптер, әртүрлі техникалардың практикалық дағдылары, шығарма формалары мен мазмұны.	3	1			4
1.1	Дирижердің педагогикалық қызметінің ерекшеліктері	1	1			2
1.2	Педагогикалық шеберлікті арттыру	1				1
1.3	Шығармалардың техникасы, интерпретациясы, түрі мен мазмұнының ерекшеліктері	1				1
	2 Модуль. Дирижерлеу түрлері мен формаларын жалпы жүйелендіру.	7	9			16
2.1	Музыкалық жад — музыканттың шығармашылық дамуының маңызды құрамдас бөлігі ретінде	5	5			10
2.2	Дирижерлік техникамен жұмыс. Асарrella орындауда техникалық қиындықтарды жеңу	1	2			3
2.3	Хор музыкасын орындаушылардың интерпретациясы	1	2			3
	3 Модуль. Дирижерлеудегі техникалық	10	20			30

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	16 БЕТ

айырмашылықтар: жанрдың негізгі түрлерін талдау, әр түрлі стильдер мен дәуірлердің шағын және үлкен формадағы шығармаларымен жұмыс істеу, көркем образбен жұмыс						
3.1	Үлкен формадағы шығармалармен жұмыс (Опера, Кантата, Симфония).	2	4			6
3.2	Шығармашылық қиялды дамыту – шығарманың көркем бейнесімен жұмыс жасаудағы бір кезең.	4	5			9
3.3	Арнайы музыкалық мектептердің орта сыныптарында хор миниатюраларымен жұмыс.	1	4			5
3.4	Колледж студенттерінің репертуарындағы ірі форма.	1	3			4
3.5	Дирижерлік негіздер мен дағдыларды тәрбиелеу. Әртүрлі стильдердегі музыкалық туындылардағы көркемдік мағына.	2	4			6
4 Модуль. Дирижерлік техникалардың стильдік ерекшеліктерін талдау, әртүрлі стильде қолданылатын көркемдік құралдарды ескере отырып; мәселелер: көркемдік мәнерлілік, штрихтар, темп, ритм, дыбыс шығару.		9	13			22
4.1	Мұзыкалық шығармамен жұмыс істеудің негізгі кезеңдері, оны шартты түрде кезеңдерге бөлу.	2	3			5
4.2	Шығарманың орындаушылық және әдістемелік талдауы	2	3			5
4.3	Штрихтар, олардың көркемдік ерекшеліктері.	3	4			7
4.4	Білім алушыларда қозғалыс-техникалық дағдыларды қалыптастыру және дамыту. Дирижер аппаратының еркіндігі мәселесі	2	3			5
5 Модуль. Шығармалардың редакцияларын		2	2	2		6

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	17 БЕТ

зерттеу. Репертуарды таңдау бойынша кейбір мәселелер.						
5.1	Теориялық аспектілер және шығармаларды салыстырмалы талдау	1	1			
5.2	Музыкалық шығарманың редакциясы автордың мәтінін түсіндірудің (интерпретацияның) ерекше түрі ретінде		1			
5.3	Оқушылар, колледж студенттері және дирижердің концерттік қызметі үшін репертуарды таңдау принциптері. Оқу және концерттік репертуарлардың айырмашылығы.	1				
Қорытынды тестілеу					1	1
Барлығы		31	45	2	2	80

Бағдарлама жоспары (80 сағат – онлайн оқыту)

4 кесте

№	Сабақ тематикасы	Күндізгі оқыту, 80 сағат				Барлығы
		Теориялық сабақтар	Практикалық сабақтар	Теориялық сабақтар	Практикалық сабақтар	
	Диагностикалық тестілеу				1	1
	1 Модуль. Қазіргі дирижерлік өнердегі принциптер, әртүрлі техникалардың практикалық дағдылары, шығарма формалары мен мазмұны.	3	1			4
1.1	Дирижердің педагогикалық қызметінің ерекшеліктері	1	1			2

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	18 БЕТ

1.2	Педагогикалық шеберлікті арттыру	1				1
1.3	Шығармалардың техникасы, интерпретациясы, түрі мен мазмұнының ерекшеліктері	1				1
2 Модуль. Дирижерлеу түрлері мен формаларын жалпы жүйелендіру.		9	7			16
2.1	Музыкалық жад — музыканттың шығармашылық дамуының маңызды құрамдас бөлігі ретінде	5	5			10
2.2	Дирижерлік техникамен жұмыс. Асарrella орындауда техникалық қиындықтарды жеңу	1	1			2
2.3	Хор музыкасын орындаушылардың интерпретациясы	3	1			4
3 Модуль. Дирижерлеудегі техникалық айырмашылықтар: жанрдың негізгі түрлерін талдау, әр түрлі стильдер мен дәуірлердің шағын және үлкен формадағы шығармаларымен жұмыс істеу, көркем образбен жұмыс		17	13			30
3.1	Үлкен формадағы шығармалармен жұмыс (Опера, Кантата, Симфония).	2	2			4
3.2	Шығармашылық қиялды дамыту – шығарманың көркем бейнесімен жұмыс жасаудағы бір кезең.	6	3			9
3.3	Арнайы музыкалық мектептердің орта сыныптарында хор миниатюраларымен жұмыс.	2	2			4
3.4	Колледж студенттерінің репертуарындағы ірі форма.	3	3			6
3.5	Дирижерлік негіздер мен дағдыларды тәрбиелеу. Әртүрлі стильдердегі музыкалық туындылардағы көркемдік	4	3			7

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	19 БЕТ

	мағына.					
4 Модуль. Дирижерлік техникалардың стильдік ерекшеліктерін талдау, әртүрлі стильде қолданылатын көркемдік құралдарды ескере отырып; мәселелер: көркемдік мәнерлілік, штрихтар, темп, ритм, дыбыс шығару.		14	8			22
4.1	Мұзыкалық шығармамен жұмыс істеудің негізгі кезеңдері, оны шартты түрде кезеңдерге бөлу.	3	2			5
4.2	Шығарманың орындаушылық және әдістемелік талдауы	4	2			6
4.3	Штрихтар, олардың көркемдік ерекшеліктері.	4	2			6
4.4	Білім алушыларда қозғалыс-техникалық дағдыларды қалыптастыру және дамыту. Дирижер аппаратының еркіндігі мәселесі	3	2			5
5 Модуль. Шығармалардың редакцияларын зерттеу. Репертуарды таңдау бойынша кейбір мәселелер.		2	2	2		6
5.1	Теориялық аспектілер және шығармаларды салыстырмалы талдау	1	1			
5.2	Музыкалық шығарманың редакциясы автордың мәтінін түсіндірудің (интерпретацияның) ерекше түрі ретінде		1			
5.3	Оқушылар, колледж студенттері және дирижердің концерттік қызметі үшін репертуарды таңдау принциптері. Оқу және концерттік репертуарлардың айырмашылығы.	1				
Қорытынды тестілеу					1	1
Барлығы		45	31	2	2	80

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	20 БЕТ

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Құрманғазы атындағы ҚҰК біліктілікті арттыру тыңдаушылары үшін оқу үдерісін ұйымдастыру дәстүрлі оқыту түрлерін және қазіргі заманғы жұмыс әдістерін біріктіретін жүйелі тәсілді көздейді. Консерватория музыканттардың білім беру, шығармашылық және зерттеу қызметі үшін үлкен мүмкіндіктерге ие, бұл тыңдаушыларға кәсіби дағдыларын кеңейтуге және тереңдетуге, хорды дирижерлеу саласындағы біліктілігін арттыруға мүмкіндік береді.

Оқу процесінің маңызды құрамдас бөлігі болып лекциялар мен семинарлар табылады. Лекцияларды консерваторияның жетекші оқытушылары мен шақырылған сарапшылар жүргізеді.

Оқу процесін ұйымдастыруда маңызды акцент практикалық сабақтарға жасалады, мұнда тыңдаушылар консерваторияның тәжірибелі орындаушылары мен педагогтарының жұмысын бақылап, белгілі бір жағдайларда концерттік бағдарламаға немесе шеберлік сыныбына қатыса алады.

Тыңдаушылардың дербес жұмысын қолдау консерваторияның медиатекасымен қамтамасыз етіледі, онда көрнекті орындаушылардың аудио және бейнемазмұндары, архивтік материалдар мен оқу бейнемазмұндары жинақталған. Курс тыңдаушылары музыкалық шығармалардың түрлі интерпретацияларына қол жеткізіп, орындаушылық техникамен таныса алады, сондай-ақ қазіргі заманғы оқыту бағдарламалары мен қосымшаларын пайдалана отырып, ноталық редакторлар немесе есту мен ритмді қалыптастыруға арналған тренажерлер арқылы оқи алады.

Консерваторияның кітапханасы білім беру процесіне енгізілген және тыңдаушыларға ноталық әдебиетке, оқу-әдістемелік және ғылыми жұмыстардың базасына қол жеткізу мүмкіндігін ұсынады. Сондай-ақ әртүрлі дәуірлердің музыкалық шығармаларының сирек басылымдарымен танысуға мүмкіндік беріледі.

Процесті ұйымдастырудың бірегей әдісі – тәжірибе алмасу болып табылады, ол тыңдаушылар мен консерватория оқытушыларының жеке кеңес беру барысында жүзеге асырылады, мұнда тыңдаушылар оқыту және концерттік бағдарламаларды дайындау бойынша бағалы кеңестер ала алады. Топтық талқылаулар оқу-әдістемелік және ғылыми жұмыстарды оқу бағыты бойынша консерватория кафедраларының мәжілістерінде және дөңгелек үстелдер барысында талқылауға қатысу арқылы жүзеге асырылады.

Консерватория тыңдаушыларға университеттің белсенді музыкалық өміріне қатысу мүмкіндігін ұсынады, мұнда күн сайын үш концерт залында өткізілетін сыныптық және есептік концерттер, сонымен қатар шақырылған музыканттардың қатысуымен өтетін концерттер ұйымдастырылады.

Кәсіптік біліктілікті арттыру курсы аясындағы оқу жоғары сапалы музыкалық аспаптармен жабдықталған заманауи оқу аудиторияларында

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	21 БЕТ

жүргізіледі (Steinway&Sons, Fazioli, Yamaha, Bluthner және т.б.). Тыңдаушыларға курсты өту кезеңінде музыкалық аспапты жалға алуға болатын музыкалық аспаптар қоймасы қолжетімді.

Қосымша ретінде консерватория ғылыми-педагогикалық конференциялар мен көрмелер ұйымдастырады. Тыңдаушылар консерваторияның кез келген оқытушысына қазіргі кәсіби оқыту мәселелері бойынша кеңес алу мүмкіндігіне ие, сондай-ақ өз таңдауы бойынша профессорлық-оқытушылық құрамның сабақтарына қатыса алады.

Консерватория тыңдаушыларға университеттің белсенді музыкалық өміріне қатысу мүмкіндігін ұсынады, мұнда күн сайын үш концерт залында өткізілетін сыныптық және есептік концерттер, сонымен қатар шақырылған музыканттардың қатысуымен өтетін концерттер ұйымдастырылады.

Квалификациялық арттыру курстары келесі режимде ұйымдастырылады:

- 1) Жоспар бойынша 80 академиялық сағаттық күндізгі оқу;
- 2) Жоспар бойынша 80 академиялық сағаттық онлайн оқыту.

Офлайн режиміндегі білім беру процесі келесі оқыту және бағалау түрлерін қамтиды:

- теориялық;
- практикалық;
- тестілеу;

Онлайн оқыту режимі келесі оқыту және бағалау түрлері мен әдістерін қамтиды:

- теориялық;
- практикалық;
- тестілеу;

Офлайн оқыту режиміндегі білім беру процесі әртүрлі оқыту формаларына негізделеді, олардың ішінде дәріс сабақтарына қатысу, шеберлік сыныптары, ғылыми конференцияларға қатысу (егер олар БА өту кезеңінде өткізілсе), ашық сабақтар, концерттер, вебинарлар, интерактивті лекциялар, топтық талқылаулар, практикалық тапсырмалар, рөлдік ойындар және жағдайлар талдауы бар. Білім беру процесінде маңызды орын проблемалық оқыту және зерттеу қызметі әдістеріне беріледі, олар тыңдаушыларда сын тұрғысынан ойлау және мәселелерді шешу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Сонымен қатар, заманауи білім беру технологияларын қолдану көзделеді, соның ішінде мультимедиялық презентациялар мен интерактивті өзара әрекеттесу үшін цифрлық платформалар.

Онлайн оқыту режимінің ерекшелігі оқу процесін қолдау мен өзара әрекеттесу үшін цифрлық платформалар мен құралдарды пайдалану болып табылады. Бұл виртуалды сыныптар, бейнеконференциялар, онлайн-дискуссиялық форумдар, интерактивті оқу материалдары мен тесттерді қамтиды. Онлайн оқыту оқу процесін әрбір тыңдаушының жеке қажеттіліктеріне икемді бейімдеуге мүмкіндік береді, оқу материалдарына кез келген уақытта және кез келген жерден

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	22 БЕТ

қол жеткізуге жағдай жасайды, бұл оқу мотивациясы мен белсенділігін арттыруға ықпал етеді.

Консерваторияның біліктілікті арттыру бағдарламасының оқу процесін ұйымдастырудың негізгі формасы – жеке сабақтар. Оқу әдісін таңдау тыңдаушының жеке ерекшеліктері мен қабілеттеріне, музыкалық даму деңгейіне және өмірлік психологиялық тәжірибесіне байланысты. Біліктілікті арттыру курстарында әртүрлі сабақ түрлері қолданылады: практикалық – жеке, топтық, теориялық, аралас формалар. Бағдарлама аясында оқыту стратегиясы әртүрлі деңгейдегі төрт-бес педагогтан тұратын шағын топтарда ұйымдастырылады.

Оқыту және білім беру әдістерінің сипаты тыңдаушыларды белсенді түрде оқыту процесіне және шешім қабылдауға тартатын икемді, инновациялық және тыңдаушыға бағытталған білім беру ортасын құруға ықпал етеді.

Тыңдаушыларға оқу материалын алдын ала зерттеу үшін қосымша материалдар беріледі, сондай-ақ білім беру бағдарламасының кейбір бөлімдерін өз бетімен меңгеру немесе кез келген оқу кезеңін бекіту мүмкіндігі беріледі.

Курстың басынан бастап тыңдаушыларға онлайн - қауымдастыққа тіркелу ұсынылады, яғни оқытушылар мен педагогтар үшін онлайн қауымдастықтар құрылып, онда олар тәжірибе алмасып, сұрақтар қойып, материалдармен бөлісіп, оқудан тыс өзара әрекеттесуді қолдай алады.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету.

Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі курстың оқу-әдістемелік материалдарынан тұрады, олар мыналарды қамтиды:

- оқу-білім беру бағдарламасы және оқу күнтізбесі,
- оқуды өту үшін;
тыңдаушының іс-тәжірибесі, ол бағдарламаның мазмұны мен маңызды дереккөздер тізімімен толықтырылатын құрылымдалған материалдардың жинағы немесе ақпараттық кітапхана болып табылады;
- тыңдаушының күнделігі, оны курстық оқу кезінде қолдану үшін;
- бағалау құжаты - тыңдаушылардың білімдері мен дағдыларын бағалау көрсеткіштері, тесттер, практикалық тапсырмалар және курстың соңында бақылау және қорытынды тексерулерді жүргізуге арналған іс-тәжірибелер;
- электронды онлайн-құралдар - интерактивті база, қосымшалар мен веб-сайттар, оқу-білім беру құжатын меңгеруге арналған қосымша материалдар, тапсырмалар, тесттер, форумдар, конференциялар және басқа да құралдар тыңдаушылардың оқу және өз бетімен жұмыс жасауына қолдау көрсету үшін.

Оқытылатын модульдердің негізгі мазмұны және өзін-өзі бағалау критерийлерін көрсететін нәтижелер 5-кестеде көрсетілген.

5 кесте

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	23 БЕТ

Модуль	Оқу материалын игеру бойынша тапсырмаларды қамтитын негізгі мазмұны	Өзіне баға беру критерийлерін көрсететін қорытындылар
1 модуль. Қазіргі дирижерлік өнердегі принциптер, әртүрлі техникалардың практикалық дағдылары, шығарма формалары мен мазмұны.	1.1 Дирижердің педагогикалық қызметінің ерекшеліктері	Музыканттың педагог қызметінің ерекшеліктерін тереңірек түсінуі
	1.2 Педагогикалық шеберлікті арттыру	Педагогтардың кәсібилігін жетілдіру бойынша жұмыс жасау
	1.3 Шығармалардың техникасы, интерпретациясы, түрі мен мазмұнының ерекшеліктері	Шығармашылық белсенділікті қалыптастыру, музыкалық шығармалардың стильдік, жанрлық ерекшеліктерін, сондай-ақ эмоционалдық мазмұнын түсіну қабілетін дамыту
2 модуль. Дирижерлеу түрлері мен формаларын жалпы жүйелендіру.	2.1 Музыкалық жад — музыканттың шығармашылық дамуының маңызды құрамдас бөлігі ретінде	Музыкалық есте сақтау ұғымы, оның түрлері мен функциялары. Шығарманы есте сақтау әдістері
	2.2 Дирижерлік техникамен жұмыс. Асаpрелла орындауда техникалық қиындықтарды жеңу	Акапелла жанрындағы туындыларымен жұмыс істеу әдістері, қолданылатын техника, тиісті дағдылардың жан-жақты жүйеленуі.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	24 БЕТ

		Техникалық компоненттерді кәсіби түрде бөліп алу қабілеті, процеске жалпы кәсіби көзқараспен үйлестіре отырып.
	2.3 Хор музыкасын орындаушылардың интерпретациясы	Оқу-шығармашылық дағдыларын сәтті қалыптастыру. Музыкалық «құрылымның» барлық қырларын туындыларда түсіну және көру, сондай-ақ көркем образдарды жасау.
3 модуль. Дирижерлеудегі техникалық айырмашылықтар: жанрдың негізгі түрлерін талдау, әр түрлі стильдер мен дәуірлердің шағын және үлкен формадағы шығармаларымен жұмыс істеу, көркем образбен жұмыс	3.1 Үлкен формадағы шығармалармен жұмыс (Опера, Кантата, Симфония).	Перспективалық ойлау және көркем-шығармашылық ойды жүргізу қабілетті тәрбиелеу.
	3.2 Шығармашылық қиялды дамыту – шығарманың көркем бейнесімен жұмыс жасаудағы бір кезең.	Білім алушылардың пианинода ойнау барысында жарқын музыкалық образдарды жасауға және орындаушылық стильді жасауға бағытталған көркем-образды ойлауды қалыптастыру
	3.3 Арнайы музыкалық мектептердің орта сыныптарында хор миниатюраларымен жұмыс.	Музыкалық форманы зерттеу мәселелері, арнайы музыкалық мектептердің жоғары сыныптарында орындаушылық және көркемдік

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	25 БЕТ

		тапсырмаларды талдау. Хор миниатюралармен жұмыс істеудегі ерекшеліктер мен қағидалар. Колледждерде ірі форма туындыларымен жұмыс істеудің мәселелерін қарастыру және зерттеу. Әдістер мен тәсілдер.
	3.4 Колледж студенттерінің репертуарындағы ірі форма.	Колледждерде ірі форма туындыларымен жұмыс істеудің мәселелерін қарастыру және зерттеу. Әдістер мен тәсілдер.
	3.5 Дирижерлік негіздер мен дағдыларды тәрбиелеу. Өртүрлі стильдердегі музыкалық туындылардағы көркемдік мағына.	Дирижерлік ойлаудың тәуелсіздігін практикада дамыту. Дирижерлік техниканың негізгі қағидаларын түсіну.
4 модуль. Дирижерлік техникалардың стильдік ерекшеліктерін талдау, әртүрлі стильде қолданылатын көркемдік құралдарды ескере отырып; мәселелер: көркемдік	4.1 Мұзыкалық шығармамен жұмыс істеудің негізгі кезеңдері, оны шартты түрде кезеңдерге бөлу.	Музыкалық туындымен жұмыс жасаудың кезеңдері: туындымен танысу және оны талдау, бөлшектермен жұмыс жасау, туындының барлық бөлімдерін біртұтасқа жинақтау

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	26 БЕТ

мәнерлілік, штрихтар, темп, ритм, дыбыс шығару.		және сахналық орындауға дайындық.
	4.2 Шығарманың орындаушылық және әдістемелік талдауы	Орындаушылық және әдістемелік талдау мәселелері бойынша әртүрлі кеңестер мен ұсыныстарды қолдану
	4.3 Штрихтар, олардың көркемдік ерекшеліктері.	Қолданылатын барлық штрихтардың мән-мағынасын, олардың көрсету мүмкіндіктерін және сондай-ақ олардың көркемдік жеткізу әдістерін түсіну.
	4.4 Білім алушыларда қозғалыс-техникалық дағдыларды қалыптастыру және дамыту. Дирижер аппаратының еркіндігі мәселесі	Қозғалыс-техникалық дағдыларды дамыту әдістері мен тәсілдері. Дирижерлік техникалардың негізгі ұстанымдары
5 модуль. Шығармалардың редакцияларын зерттеу. Репертуарды таңдау бойынша кейбір мәселелер.	5.1 Теориялық аспектілер және шығармаларды салыстырмалы талдау	Қозғалыс-техникалық дағдыларды дамыту әдістері мен тәсілдері. Дирижерлік техникалардың негізгі ұстанымдары.
	5.2 Музыкалық шығарманың редакциясы автордың мәтінін түсіндірудің	Негізгі теориялық аспектілерді жүргізу, сондай-ақ музыкалық

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	27 БЕТ

	(интерпретацияның) ерекше түрі ретінде	туындылардың салыстырмалы талдауы.
	5.3 Оқушылар, колледж студенттері және дирижердің концерттік қызметі үшін репертуарды таңдау қағидалары. Оқу және концерттік репертуарлардың айырмашылығы.	Редакторлық түсіндірмелердің ерекшелігін тереңірек түсіну. Музыкалық редакциялаудың тарихи кезеңдері.
	5.4. Жобаларды қорғау	Қазіргі дирижерлік техниканың негізгі тенденциялары бойынша зерттелген критерийлер мен дағдыларды көрсету.

8. Оқыту нәтижелеріне баға беру.

Тыңдаушыларды бағалау сабақтар барысында (ағымдағы бағалау) және курс аяқталғаннан кейін (қорытынды бағалау) критериялық әдістер негізінде жүргізіледі:

- формативті бағалау (БА курстарына қатысу, барлық модульдер бойынша практикалық және теориялық жұмыстарды бағалау)
- суммативті бағалау (тестілеу, жалпы балл).

Курс модульдерін меңгеру нәтижесінде тыңдаушылар қорытынды тестілеуді тапсырады. Бағаланып жатқан практикалық жұмыстар:

- камералық-вокалды немесе камералық-аспаптық музыкадан екі музыкалық шығарманың орындауының бейнемазмұны;
- таңдалған білім беру бағдарламасы тақырыбына эссе;

авторлық курс тақырыбы бойынша әдістемелік баяндамалар немесе ашық сабақтар.

Авторлық курс бойынша тапсырмаларды тыңдаушылар жеке дайындалады. Тапсырмаларды орындау барысында тыңдаушыларға оқытушы тарапынан топтық немесе жеке консультациялық көмек көрсетіледі. Тапсырмалар белгіленген кестеге сәйкес тапсырылады, жетілдіру жолдарын көрсету арқылы толық кері байланыс алуға мүмкіндік беріледі.

Қорытынды жұмыстарына баға беру үшін (таңдау бойынша) келесі критерийлер белгіленеді:

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	28 БЕТ

0 балл - орындалмаған;
50-74 балл - жартылай орындалған;
74-100 балл - толық орындалған.

Орындаған қорытынды жұмыс үшін максималды балл саны 100 балл, мұндағы:

- 1) «Өте жақсы»: 85-100%;
- 2) «Жақсы»: 75-84%;
- 3) Қанағаттанарлық»: 50-74%.

Қорытынды баға оқу жетістіктерін бағалау критерийлері негізінде құралады, оған сабақтарға қатысу, сабақтардағы белсенділік және қорытынды тестілеудің нәтижелері кіреді. Бағалау критерийлерінің арақатынасы келесідей: 10% – қатысу, 40% – белсенділік, 50% – қорытынды тестілеу нәтижелері.

Қорытынды тестілеуге 80%-дан кем емес сабақтарға қатысқан және қорытынды тестілеуді тапсырған тыңдаушылар ғана қатыса алады.

Тыңдаушылардың белсенділігі мен практикалық жұмысы күнделікті бағаланады. Әрбір позиция бойынша максималды баға 20 баллды құрайды. Осылайша, формативті бағалау бойынша жалпы балл 40 болады.

Суммативті бағалау баллы қорытынды тестілеу нәтижелеріне сәйкес анықталады.

Қорытынды орташа бағасы 50 және одан жоғары балл алған тыңдаушыға сертификат беріледі.

9. Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейінгі педагогтың қызметін қолдау – бұл курстардан кейінгі қызметтің мониторингін жүргізу және курстан кейінгі кезеңде кеңес беру мен әдістемелік көмек көрсету арқылы педагогтың кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіруді жүзеге асыратын іс-шаралардың механизмін қамтитын нақты құрылымдалған алгоритм. Осы алгоритмнің нәтижесінде педагогтың біліктілік дағдыларының түсінігі, теорияны практикада қолдану, жеке даму және кәсіби жетістіктері жетілдіріледі.

Курстан кейінгі педагогты қолдаудың **мақсаты** – бұл педагогтың кәсіби қызметін курстан кейінгі кезеңде тиімді жақсарту, кәсіби құзыреттілікті дамыту бағытында әдістемелік көмек көрсету.

Курстан кейінгі педагогты қолдаудың **міндеттері**:

1. Курстық және курстан кейінгі кезеңдерде біліктілікті арттыруды қолдау;
2. Педагогқа теориялық білімдерін практикада қолдануға көмек көрсету;
3. Болашақ кәсіби өсу үшін жеке білім беру траекторияларын жоспарлау.

Педагогтың курстан кейінгі іс-әрекетін қолдаудың **жүзеге асырылу түрлері**:

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	29 БЕТ

1. Тыңдаушыларға педагогикалық және диагностикалық қызметінде әдістемелік және сараптамалық көмек көрсету;
2. Педагогикалық және зерттеу қызметінің қорытынды жұмыстарын іске асыру және дайындауда сараптамалық көмек көрсету;
3. Тәжірибе алмасу іс-шараларын (семинарлар, дөңгелек үстелдер, ашық сабақтар, конференциялар және басқа да білім беру іс-шаралары) ұйымдастыруға көмек көрсету.

Курстан кейінгі қолдау бірнеше кезеңнен тұрады:

Бірінші кезең. Курс тыңдаушылары мен жетекшісі курстан кейінгі кезеңде педагогтың дамуы үшін қажетті құзыреттерді анықтап, күтілетін нәтижелерді белгілейді.

Екінші кезең. Курс тыңдаушылары өздерінің кәсіби құзыреттерін курстан кейінгі тәжірибеде дамыту үшін жеке даму траекториясының жоспарын құрады. Курс жетекшісі тыңдаушылардың өтініштері бойынша кездесулер ұйымдастырады және бар қиындықтар бойынша кеңес береді.

Үшінші кезең. Тыңдаушы жеке жоспарында көрсетілген шараларды жүзеге асырады. Жетекші педагогты курстан кейінгі кезеңде жеке консультациялар ұйымдастыру, жоспарланған шараларды ұйымдастыру мен орындауға көмек көрсету, педагогтың жеке жоспарын орындау нәтижелерін анықтау және конструктивті кері байланыс жүргізу арқылы қолдайды.

Төртінші кезең. Курстан кейінгі қолдау нәтижелері бойынша тыңдаушы мақалалар әзірлеп, жариялайды, әдістемелік баяндамалар мен басқа да жұмыстар жазады. Бұл материалдар тәжірибе алмасу және концертмейстерлік өнер саласындағы кәсіби құзыреттер деңгейін арттыруға бағытталған практикалық ұсыныстар үшін қызмет етеді. Мұндай тәсіл білім мен дағдыларды тереңдетуге, сондай-ақ осы салада үздіксіз даму үшін ынталы мамандар қауымдастығын құруға ықпал етеді.

Курсты аяқтап, алған білімдерін, дағдыларын практикада табысты қолданатын педагогтар тәжірибе алмасу шараларына қатысуға тартылады, мұнда олардың жетістіктері мен кәсіби тәжірибесі қоғамдық түрде танылып, бағаланады.

Ұсынылған курстан кейінгі қолдауды жүзеге асырудың түрлері 6-кестеде көрсетілген.

6 кесте

№	Атауы	Қорытындылау
1	Біліктілікті арттыру курстарында жоспарланған сабақ/дәріс жүргізу.	Ашық сабақ
2	Құрманғазы атындағы ҚҰК кафедра профессорлары мен шақырылған	Шеберлік сыныптары

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	30 БЕТ

	музыканттар тарапынан түрлі мамандықтар бойынша шеберлік сыныптарын өткізу.	
3	Білім беру саласында/қалада/облыста тәжірибе алмасу мақсатында конференциялар мен семинарлар өткізу.	Жоспар мен іс-шараның хаттамасы Іс-шарада қабылданған ұсынымдар
4	Дирижер-хормейстердің жұмыс деңгейін көтеруге бағытталған тәжірибе алмасу ең жақсы тәжірибелер мен әдістемелерді бірлесіп талдауды қамтиды, бұл музыкалық орындаушылық пен білім берудегі осы рөлдің маңыздылығын мойындауға ықпал етеді.	Бұқаралық ақпарат құралдарына жариялау
5	«Қазақстанның ХХІ ғасырындағы композиторлардың хорға арналған шығармаларына шолу» тақырыбында эссе жазу.	Эссе
6	«Оқыған педагогтардың оқу барысында меңгерген негізгі тенденцияларды тәжірибеде енгізу нәтижелері бойынша дөңгелек үстел өткізу, (оқытудан кейін 1 күнтізбелік жыл өткен соң)	Іс-шаралар жоспары мен есебі
7	Авторлық курс тақырыбы бойынша әдістемелік баяндама жазу	Баяндама, хабарламалар
8	«Қазіргі заманғы дирижерлік техника негіздерінің қағидалары»курсының нәтижелері бойынша өткізілетін дөңгелек үстел (оқыту аяқталғаннан кейін 1 жыл өткен соң).	Жоспар және дөңгелек үстелдің хаттамасы

Курстан кейінгі мониторинг

Курстан кейінгі мониторинг - бұл педагогтардың посткурстық қызметін бақылау, диагностикалау және бағалау процесі.

Курстан кейінгі мониторингтің **мақсаты** – тыңдаушылардың кәсіби қызметінің нақты жағдайын Құрманғазы атындағы ҚҰК біліктілікті арттыру бағдарламаларының күтілетін нәтижелерімен салыстыру, оның ішінде оффлайн оқу форматы да қамтылады. Сондай-ақ, бұл курстан кейінгі қолдаудың диагностикасы мен мониторинг нәтижелері бойынша білім беру бағдарламаларын жаңартуға қатысты шешім қабылдауды қамтиды.

Курстан кейінгі мониторингтің **міндеттері**:

1. Құрманғазы атындағы ҚҰК білім беру бағдарламалары бойынша курстарды аяқтаған тыңдаушылардың курстан кейінгі қызметі туралы нақты және сенімді ақпарат беру;
2. Ақпаратты жинау, жүйелеу және диагностика әдістерін жасау және іске асыру;
3. Құрманғазы атындағы консерваторияның білім беру бағдарламаларын жақсарту және түзету.

Курстан кейінгі мониторингтің нысаны - білікті педагогтың кәсіби қызметі.

Курстан кейінгі мониторингті жүзеге асыру келесі әрекеттерді қамтиды:

1. ақпарат жинау үшін сауалнамалар жасау;
2. педагогтар арасында сауалнамаларды ұйымдастыру;
3. курстан кейінгі қолдау үшін пайдаланылатын деректерді жинау;
4. деректерді өңдеу және сақтау;
5. есеп беру.

Курстан кейінгі мониторингті жүзеге асырудың түрлері: сауалнамалар жүргізу, ақпаратты сұрыптау, статистикалық деректерді өңдеу, ақпаратты зерттеу және диагностика.

Курстан кейінгі мониторинг заманауи инновациялық технологияларды белсенді енгізуді қамтиды.

Курстан кейінгі мониторинг үшін деректерді жинау және өңдеу, Құрманғазы атындағы ҚҰК курстарын аяқтаған педагогтармен курстар басталмай тұрып құрылған WhatsApp топтары арқылы байланыс орнату арқылы жүзеге асырылады.

Педагогты курстан кейінгі қолдау жоспары мен есебін құру бойынша ұсыныстар

Курстардың

тақырыптары: _____

Курстан өту күндері: _____

Курс оқытушыларының аты- жөні _____

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	32 БЕТ

Тыңдаушының аты-жөні _____

Жеке жоспарды құру кезінде БАҚ, курстан кейін бір жыл ішінде өткізілетін іс-шаралар көрсетіледі, олардың өткізілу мерзімімен.

Жоспарланған іс-шаралардың мысалдық мазмұны: ашық сабақ (тақырып көрсетілген), мастер-класс, дөңгелек үстел, біліктілікті арттыру курсының тақырыбы бойынша семинар өткізу, БА курсының тақырыбы бойынша вебинар өткізу, біліктілікті арттыру курстары бойынша әдістемелік баяндамалар жазу, концерттер, тәжірибе алмасу, өз музыкалық туындыларын жасау, рефлексиялық есеп және т.б.

Посткурстық жұмыс бойынша Есеп формасы

Курстардың тақырыбы: _____

Курстан өткен күндері : _____

Курс оқытушысының аты-жөні _____

Тыңдаушының аты-жөні _____

№	Іс-шара	Өткізу күні	Қысқаша сипаттама	Дәлелдейтін ақпараттар (фото, сілтеме және т.б.)
1				
2				
3				
4				
5				

Қолы _____

Почта: conservatory.pk@mail.ru

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	33 БЕТ

**«Қазіргі заманғы дирижерлік техника негіздерінің қағидалары»
Бағдарламасы бойынша білім алушының
ҚОРЫТЫНДЫ БАҒА ҚОЮ ПАРАҚШАСЫ**

Топ лекторы: _____

Оқу кезеңі: _____

Білім алушының аты-жөні	Формативті бағалау						Қорытынды тестілеу	Қорытынды орта баға	Сертификация бойынша ұсыныстар
	Сабакқа қатысу	Модуль 1 (7 сағат)	Модуль 2 (9 сағат)	Модуль 3 (8 сағат)	Модуль 4 (11 сағат)	Модуль 5 (5 сағат)			
	10 балл	7 б.	9 б.	9 б.	11 б.	5 б.	50 балл	100 балл	Ұсынылады/ұсынылмайды
		40 балл							
1									
2									
3									
4									
5									

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Автордың аты-жөні	Оқу-әдістемелік әдебиеттердің атауы	Басылым, шыққан жылы
<i>Основная литература</i>		
Алданазарова Б.Ж.	Краткий курс по казахской хоровой литературе.	А., 1991г.
Арикайнен Г.Л.	О вопросах развития хоровой культуры	А., 1966г.
Асафьев Б.В.	О хоровом искусстве	Л., 1980г.
Дмитриевская К.Н.	Русская советская хоровая музыка.	Вып.1. – М.: Сов. композ.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	34 БЕТ

		1974.
Егоров А.А.	Теория и практика работы с хором.	Л.: Музгиз, 1957.
Еремиаш О.	Практические советы по дирижированию.	ред. Смирнова.
Ильин В.П.	Очерки истории русской хоровой культуры первой половины XX века.	СПб.: Композитор, 2003.
Канетов О.А.	К истории возникновения и развития казахского хорового искусства.	К., 2001.
Когадеев А.	Техника хорового дирижирования. Элементарные основы.	М.: Высшая школа, 1968.
Копытман М.	Хоровое письмо.	М.: Сов. композитор, 1971.
Краснощёков В.	Вопросы хороведения.	М.: Музыка, 1969.
Локшин Л.	Замечательные русские хоры и их дирижеры.	М.: Музгиз, 1963.
Медынь Я.Г.	Методика преподавания дирижерско-хоровых дисциплин.	М.: Музыка, 1977.
Ольхов К.А.	Теоретические основы дирижерской техники.	Л.: Музыка, 1984.
Птица К.	Очерки по технике дирижирования хором.	Л.: Музгиз, 1960.
Соколов В.Г.	Работа с хором.	М.: Музыка, 1967.

Қосымша әдебиеттер

және электрондық-бағдарламалық құралдар (аудио және видео материалдарға сілтеме)

Атауы	Электрондық ресурсқа сілтеме
Нотный архив Аркадия Чубрика	http://classic.chubrik.ru/аудио
Нотная библиотека Славы Янко;	http://yanko.lib.ru/fort-library/music/index.html#_Toc40851713
Нотный архив Бориса Тараканова;	https://notes.tarakanov.net/
Нотный архив России;	http://www.notarhiv.ru/
Нотный архивPrima nota;	https://primanota.ru/

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	35 БЕТ

Нотный архив;	http://xn--80aerctagto8a3d.xn--p1ai/
Ноты классической музыки;	http://imslp.ru/
Нотный каталог КНК им. Курмангазы;	http://185.217.181.84:8087/JIrbis2/
Мастер-класс профессора Б. А. Жаманбаева, г. Нур-Султан (1 часть);	https://youtu.be/SFvYs_y8byo
Мастер-класс профессора Б. А. Жаманбаева, г. Нур-Султан (2 часть);	https://youtu.be/r92yFdYJ5ZA
Мастер-класс профессора Б. А. Жаманбаева «Техника дирижирования»;	https://youtu.be/OyZnQ0ulFjA
Мастер-класс профессора Б. А. Жаманбаева 2012 г.;	https://youtu.be/oXVDalD7HPY
Телепередача «ВЕЧНЫЕ ЦЕННОСТИ» с Б.А. Жаманбаевым;	https://youtu.be/T8035KmoQEU

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	36 БЕТ